

PROGRAMMALIJN LEEFBAARHEID

In de programmalijn Leefbaarheid komen veel onderwerpen samen die direct te maken hebben of van invloed zijn op de mensen die in de elf dorpen in UNESCO Maasheggen wonen. Denk aan thema's als wonen, participatie, betrekken van jeugd, vergroening en gezondheid.

UITGANGSPUNTEN

- We willen **de betrokkenheid** van inwoners bij UNESCO Maasheggen vergroten. Dat begint bij te weten wat er is en waarom het bijzonder is. Om UNESCO Maasheggen bekender te maken wordt de communicatie met de inwoners van de elf dorpen in het gebied in de komende jaren geïntensiveerd. Dat doen we onder meer via publicaties in lokale bladen en online platforms, maar ook door meer rechtstreekse communicatie met groepen die in het gebied actief zijn, zoals vrijwillige heggenvlechters, gidsen, ambassadeurs, producenten van

streekproducten, etcetera.

Er wordt een 'menukaart' van activiteiten samengesteld waar inwoners uit kunnen kiezen, van begeleide wandelingen en het zelfstandig ontdekken van het gebied tot het actief deelnemen aan onderhoud- en beheeractiviteiten. De 'menukaart' wordt samen met de betrokken organisaties ontwikkeld;

- We willen **de invloed** van inwoners op wat er in het gebied gebeurt vergroten. Dat doen we door structureel én gestructureerd met (vertegenwoordigers) van inwoners van de dorpen en wijken in gesprek te gaan. Die gesprekken zijn bedoeld om zowel te informeren (over de voortgang van lopende activiteiten) als te stimuleren (samen nieuwe activiteiten bedenken). Waar nodig en gewenst wordt om advies gevraagd over relevante ontwikkelingen in het gebied.
- We willen de **(basisschool)jeugd** UNESCO Maasheggen laten ontdekken - en hen zo, ook voor de langere termijn, enthousiast maken voor het gebied. Een van de middelen die wij daarvoor inzetten is MaasheggenKids, een online platform dat zich richt op jongeren in de leeftijd van 8 tot 12 jaar. Via een aantrekkelijk vormgegeven portaal worden activiteiten voor de jeugd aangeboden. Ook de activiteiten van organisaties als Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Vereniging Nederlands Cultuurlandschap en Waterschap Aa en Maas, vrijwilligersclubs als IVN en Stichting Landschapsbeheer Boxmeer en lokale basisscholen worden, waar mogelijk, in dat programma ingepast.
- We zoeken aansluiting bij de activiteiten van MooiMaasvallei om '**positieve gezondheid**' in UNESCO Maasheggen te bevorderen. Het Integraal Zorgakkoord (IZA) van Mooi Maasvallei wil tot en met 2027 "*een beweging van 'ziekte en zorg' naar 'gezondheid en gedrag' tot stand brengen*". De partijen, die zich aan het IZA hebben verbonden, willen zo de druk op de zorg (beter toegankelijke hulp, kortere wachttijden) verminderen maar gelijktijdig inwoners van onder meer het Land van Cuijk enthousiasmeren om 'gezonder en actiever' te gaan leven.

Het resultaat van de 22 projecten die in het IZA worden vermeld moeten zijn dat:

- inwoners langer gezond blijven;
- inwoners langer thuis blijven wonen (want: schone, veilige en sociale omgeving);
- patiënten sneller naar huis gaan na een opname;
- er meer digitaal contact is met inwoners en dat ze meer zelf én samen oplossen

Programmteam Maasheggen UNESCO en Mooi Maasvallei hebben met elkaar gesproken over wat beide organisaties doen, welke mogelijke dwarsverbanden er zijn en hoe kan worden samengewerkt in projecten.

Dat heeft geleid tot 4 conclusies:

1. er liggen voldoende kansen voor samenwerking;

2. het programma Maasheggen UNESCO gaat zelf geen projecten op het gebied van gezondheid initiëren. Enerzijds omdat er binnen het programmateam onvoldoende kennis van het onderwerp is en anderzijds omdat de kennis en de middelen die nodig zijn nu al aanwezig zijn bij een andere organisatie (Mooi Maasvallei), met concrete plannen en een groot gezondheidsnetwerk;
3. het programmateam Maasheggen UNESCO en MooiMaasvallei spreken elkaar minimaal twee keer per jaar om de voortgang van lopende IZA-projecten te bespreken, samen vast te stellen welke projecten ook van belang kunnen zijn voor De Maasheggen en concrete afspraken te maken over hoe we de samenwerking en de communicatie over die projecten vormgeven. Tijdens die gesprekken wordt ook toegelicht wat in het programma Maasheggen UNESCO speelt en welke Maasheggenprojecten mogelijk ook van belang kunnen zijn voor MooiMaasvallei;
4. onderdeel van het Integraal Zorgakkoord is dat er ook wetenschappelijk onderzoek wordt gedaan naar het effect van de projecten op het welbevinden van de inwoners van Noord-Limburg en Land van Cuijk. Die onderzoeken leveren mogelijk ook interessante (deel)conclusies op voor De Maasheggen en kunnen in dat geval worden toegevoegd aan het overzicht van wetenschappelijke publicaties, die mede de basis vormen van het UNESCO Man & Biosphere-programma.

Voorbeelden van mogelijke samenwerking

Op welke thema's is samenwerking tussen programma Maasheggen UNESCO en MooiMaasvallei mogelijk?

Een aantal voorbeelden:

- Mooi Maasvallei heeft in het Integraal Zorgakkoord aangegeven een burgerberaad op te zetten waarin inwoners van Land van Cuijk en Noord-Limburg regelmatig om hun mening over regionale en lokale gezondheidsthema's worden gevraagd;
- in het Integraal Zorgakkoord wordt gesproken over zogenaamde 'voorzorgcirkels', bedoeld om de sociale samenhang in de dorpen te versterken. Waar nodig en gewenst kan het programmateam Maasheggen UNESCO, via het Maasheggenteam, toegang geven tot een voor dit project relevant netwerk, namelijk de wijk- en dorpsraden;
- bevorderen van meer bewegen en gezonder eten. Mogelijk kunnen hier contacten worden gelegd tussen initiatieven van Maasheggen UNESCO (MaasheggenKids en Smaak van de Maasheggen) en bij IZA betrokken organisaties (Smaakcentrum, Klassenboeren, ZLTO, Goei Leven). Uit die contacten kunnen nieuwe initiatieven ontstaan maar ook bestaande initiatieven worden versterkt;

- het stimuleren van het vergroenen van de eigen leefomgeving (uit IZA), bijvoorbeeld door van de dorpsgrenzen groene corridors naar De Maasheggen (uit ambitiedocument De Maasheggen) te maken;
- MooiMaasvallei richt centra in waar inwoners -in eerste instantie in Vierlingsbeek en Afferden- een gezondheidstest kunnen laten doen. Samen met een lifestylecoach wordt vervolgens gekeken naar hoe die gezondheid verbeterd kan worden.

De Maasheggen kan daar, als plek voor gezond wandelen en fietsen, een rol in spelen, bijvoorbeeld door rond dorpen extra wandelommetjes te creëren of bestaande ommetjes te verbeteren.

Daarnaast wordt in de pilot in Vierlingsbeek en Afferden aandacht besteed aan onderwerpen die van invloed zijn om de leefomgeving, zoals hoe om te gaan met hittestress en klimaatadaptatie.